Nr 69.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1922 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statens hospital och asyler jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, (punkterna 77 och 78 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag), föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet för tiden 1 januari—30 juni 1923 å ordinarie stat beräkna *dels* i stället för det nu i riksstaten upptagna ordinarie förslagsanslaget till hospitals underhåll under rubriken *hospital och asyler* ett förslagsanslag av 6,157,500 kronor, *dels ock* under rubriken *hospital och asyler: övergångsstat* ett förslagsanslag av 61,260 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 3 mars 1922 dagtecknad proposition, nr 146, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid hospital och asyler;

dels besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under femte huvudtiteln införas följande:

Verk och befattningar	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
Femte huvudtiteln.	
Statens hospital och asyler.	
I. Läkarpersonal.	
Överläkare av 1:a klass	B 19[1])
Överläkare av 2:a klass	B 18[1])
Läkare vid Visby hospital	B 16
Hospitalsläkare av 1:a klass	B 18
Hospitalsläkare av 2:a klass	B 16
II. Kontorspersonal.	
Sysslomän av 1:a klass	B 15
Sysslomän av 2:a klass	B 14
Sysslomän av 3:e klass	B 13
Bokhållare	B 8
Kassörskor	C 5
Kameralbiträden manliga	B 4
Kameralbiträden eller kvinnliga	C 3
Kanslibiträden	C 3
III. Sjukvårdspersonal.	
Uppsyningsmän av 1:a klass	B 7
Uppsyningsmän av 2:a klass	B 5
Överskötare	B 4
Skötare	B 2
Föreståndarskor av 1:a klass	C 6
Föreståndarskor av 2:a klass	C 4
Överskötarskor	C 3
Sköterskor	C 2
IV. Ekonomipersonal.	
Maskinmästare av 1:a klass	B 7
Maskinmästare av 2:a klass	B 6
Maskinister av 1:a klass	B 5
Maskinister av 2:a klass	B 4
Hantverksföreståndare av 1:a klass	B 5
Hantverksföreståndare av 2:a klass	B 4
Trädgårdsmästare	B 5
Befallningsmän	B 5
Magasinsföreståndare	B 3
Hantverkare	B 2
Chaufförer	B 2
Post- och stadsbud	B 2
Eldare av 1:a klass	B 2
Eldare av 2:a klass	B 1
Föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 1
Köksföreståndarskor av 1:a klass	C 4
Köksföreståndarskor av 2:a klass	C 3
Tvättföreståndarskor av 1:a klass	C 3
Tvättföreståndarska av 2:a klass	C 2
Bageriföreståndarskor	C 3
Arbetsföreståndarskor	C 3

[1]) Jämte boställsvåning med bränsle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid för överläkare att själv bekosta armatur och lampor.

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid hospital och asyler på följande sätt:

Befattningar	Antal	Befattningar	Antal
Överläkare av 1:a klass	8	Maskinmästare av 1:a klass	9
Överläkare av 2:a klass	4	Maskinmästare av 2:a klass	5
Läkare vid Visby hospital	1	Maskinister av 1:a klass	14
Hospitalsläkare av 1:a klass	21	Maskinister av 2:a klass	17
Hospitalsläkare av 2:a klass	27	Hantverksföreståndare av 1:a klass	27
		Hantverksföreståndare av 2:a klass	85
		Trädgårdsmästare	14
Sysslomän av 1:a klass	2	Befallningsmän	10
Sysslomän av 2:a klass	7	Magasinsföreståndare	8
Sysslomän av 3:e klass	6	Hantverkare	77
Bokhållare	13	Chaufförer	9
Kassörskor	15	Post- och stadsbud	16
Kameralbiträden	8	Eldare av 1:a klass	15
Kanslibiträden	12	Eldare av 2:a klass	69
		Föreståndare i stall, ladugård och svinstall	26
Uppsyningsmän av 1:a klass	18	Köksförestånderskor av 1:a klass	11
Uppsyningsmän av 2:a klass	16	Köksföreståndersskor av 2:a klass	4
Överskötare	133	Tvättföreståndersskor av 1:a klass	14
Skötare	694	Tvättföreståndersskor av 2:a klass	1
Föreståndersskor av 1:a klass	17	Bageriföreståndersskor	11
Föreståndersskor av 2:a klass	26	Arbetsföreståndersskor	13
Översköterskor	203		
Sköterskor	791		

dels godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid hospital och asyler:

1. Utöver vad i 3 § i avlöningsreglementet är stadgat, skall gälla, att överläkare icke må utom hospital och asyl samt läkaren vid Visby hospital icke utom Visby stad utöva enskild praktik mot betalning, utom vad rör nerv- eller sinnessjukdomar.

2. Vid bestämmande av vikariatsersättning enligt de i 19 § 1 mom. i avlöningsreglementet angivna grunder skall överläkarbefattning av 1:a klass anses lika med befattning i lönegraden B 20 och överläkarbefattning av 2:a klass lika med befattning i lönegraden B 19.

3. Överläkare äger, utan hinder av föreskrifterna i 22 § a) och b) i avlöningsreglementet, åtnjuta fri boställsvåning med bränsle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid att själv bekosta armatur och lampor.

Jämte de närmare föreskrifter, som äro eller varda meddelade rörande boställslägenhetens begagnande, skall dock även beträffande överläkare gälla vad i nämnda 22 § c) och d) finnes för innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo föreskrivet angående avträdande av bostad samt i fråga om upplåtande av nödigt utrymme i bostaden för vikarie eller efterträdare.

Därest överläkare på grund av sjukdom av sådan art, att han finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, åtnjutit tjänstledighet under längre tid än ett år i följd, skall han vara skyldig att, efter medicinalstyrelsens omprövning, avstå från den honom tillkommande bostad och övriga naturaförmåner mot en kontant ersättning till det belopp, som Kungl. Maj:t finner skäligt.

4. Då åt befattningshavare bland hospitalspersonalen, mot ersättning i behörig ordning, anvisas tjänstebostad, skola de i 22 § i avlöningsreglementet givna eller avsedda föreskrifter lända till efterrättelse vare sig bostaden är försedd med möbler och sängkläder eller ej.

5. De i 23 § i avlöningsreglementet innefattade bestämmelser i fråga om bränsle skola jämväl, beträffande andra befattningshavare vid hospital och asyler än överläkare, äga motsvarande tillämpning i fråga om lyse, då för tjänstebostad erforderligt lyse tillhandahålles befattningshavare.

6. Ogift befattningshavare är pliktig att från anstalten mottaga kost in natura; dock äger direktionen, när skäl därtill föreligga, medgiva honom att själv sörja för sitt kosthåll.

Gift befattningshavare handhave själv sitt kosthåll; vare dock skyldig att mottaga kost in natura från anstalten i fall, då sådant enligt direktionens beprövande finnes av omständigheterna påkallat.

För mottagen kost har befattningshavaren att utgiva gottgörelse medelst avdrag å den kontanta avlöningen i enlighet med de närmare bestämmelser, som fastställas av Kungl. Maj:t.

7. Verkställes vid anstalten tvätt för befattningshavares enskilda räkning, skall befattningshavaren därför utgiva ersättning i enlighet med grunder, som medicinalstyrelsen äger bestämma.

8. Befattningshavare, tillhörande någon av 1—7 lönegraderna under avdelning B eller 1—6 lönegraderna under avdelning C enligt avlöningsreglementets 9 §, må även i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten erhålla erforderlig läkarvård jämte läkemedel på vederbörande hospitals bekostnad, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall betalas av hospitals medel under tid, då befattningshavaren åtnjuter oavkortad lön; och må även andra inom hospital eller asyl boende befattningshavare i händelse av sjukdom därstädes kostnadsfritt åtnjuta den vård, varav de äro i behov och som lämpligen kan dem vid anstalten beredas; allt emellertid enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser.

9. Har åt annan befattningshavare bland sjukvårdspersonalen än överskötare eller överskötterska ombetrotts att särskilt ansvara för handhavandet av sjukvård, förråd m. m. inom viss avdelning vid tillfälligt

förfall för överskötare eller översköterska eller vid tider, då överskötare eller översköterska med stöd av fastställd arbetstidsordning är fri från tjänstgöring å avdelningen, må för sådant extra arbete ersättning utgå enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t.

10. För tjänstgöring å s. k. fast avdelning utgår till befattningshavare bland sjukvårdspersonalen särskilt arvode, beräknat efter 180 kronor för år;

dels medgiva, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i punkterna 9 och 10 i nyssberörda särskilda bestämmelser, må bestridas av anslag till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m.;

dels besluta, att för överläkare av 1:a klass skall gälla samma särskilda pensionsunderlag som för tjänstemän, tillhörande lönegraden B 20 i förenämnda avlöningsreglemente, eller 6,996 kronor, samt för överläkare av 2:a klass samma särskilda pensionsunderlag som för tjänstemän, tillhörande lönegraden B 19, eller 6,684 kronor, och att i följd därav pensionsavgiften skall, för år räknat, utgå för överläkare av 1:a klass med 420 kronor och för överläkare av 2:a klass med 399 kronor;

dels godkänna det av departementschefen framlagda förslaget till stater för hospital och asyler;

dels besluta, att där vid hospital och asyler anställd befattningshavare, å vilken ovanberörda avlöningsreglemente kommer att äga tillämpning, enligt hittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av januari månad år 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1922 innehar, i förskott uppburit för januari månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för befattningshavare, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall ökas med värdet, enligt medicinalstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i ordinarie staten för hospital och asyler upptagna anslagsposten till avlöningar åt ordinarie befattningshavare;

dels förklara, att övriga av riksdagen i skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement och centrala ämbetsverk må i tillämpliga delar gälla även beträffande befattningshavare vid statens hospital och asyler;

dels *ock*, med uteslutande ur riksstaten av det ordinarie förslagsanslaget till hospitals underhåll, i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga ej mindre under rubriken »hospital och asyler» ett förslagsanslag av 6,157,500 kronor än även under rubriken »hospital och asyler: övergångsstat» ett förslagsanslag av 70,760 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehaft *dels* följande i ämnet väckta motioner, nämligen,

inom första kammaren,

nr 132 av herr *A. Petrén* m. fl., vilka påyrkat nedanstående ändringar uti Kungl. Maj:ts förslag beträffande definitiv löneregler för *läkar- och kontorspersonalen* vid hospital och asyler:

att överläkarna av 1:sta klass uppflyttas i lönegrad B 20 och överläkarna av 2:dra klass i lönegrad B 19, bådadera med bibehållande av förmånen av fri boställsvåning med bränsle och elektrisk belysning utan avdrag å lönen, samt att pensionsunderlaget för samtliga överläkare utgår enligt lönegrad B 20,

att Växjö hospital erhåller två hospitalsläkare av 1:sta klass och att antalet sådana hospitalsläkare fördenskull ökas från föreslagna 21 till 22, medan antalet hospitalsläkare av 2:dra klass minskas från föreslagna 27 till 26,

att till sysslomän av 1:sta klass med placering i lönegrad B 15 hänföras även samtliga sysslomän av 2:dra klass enligt Kungl. Maj:ts förslag ävensom sysslomannen vid Växjö hospital samt till sysslomän av 2:dra klass med placering i lönegrad 14 återstående sysslomän av 3:dje klass enligt Kungl. Maj:t förslag,

att bokhållare uppflyttas i lönegrad B 9,

samt att kameralbiträden uppflyttas i lönegrad B 5;

nr 133 av herr *A. Petrén* m. fl., som påyrkat följande ändringar uti Kungl. Maj:ts förslag beträffande definitiv löneregler för *sjukvårds- och ekonomipersonalen* vid hospital och asyler:

att uppsyningsman av 2:dra klass uppflyttas i lönegrad B 6 och att uppsyningsmannen vid såväl Härnösands som Nyköpings hospital överflyttas från 2:dra till 1:sta klass,

att föreståndersk av 2:dra klass uppflyttas i lönegrad C 5 och att föreståndersken vid såväl Härnösands som Nyköpings hospital överflyttas från 2:dra klass till 1:sta klass,

att överskötarna uppflyttas i lönegrad B 5 och skötarna i lönegrad B 3,

att maskinmästare av 1:sta klass uppflyttas i lönegrad B 8 och maskinmästare av 2:dra klass i lönegrad B 7,

att trädgårdsmästare och befallningsman uppflyttas i lönegrad B 6, och att det vid Nyköpings hospital uppföres en trädgårdsförman med placering i lönegrad B 5,

att alla hantverksföreståndare sammanföras i en grupp, som placeras i lönegrad B 5,

att hantverkare, chaufförer och eldare av 1:sta klass uppflyttas i lönegrad B 3 samt föreståndare i stall, ladugård och svinstall i lönegrad B 2,

att nattvakt samt manligt biträde i trädgård och jordbruk bibehållas å ordinarie stat och placeras i lönegrad B 1,

samt att överskötare och skötare erhålla hel pension efter 55 levnads- och 25 tjänstår samt översköterska och sköterska efter 53 levnads- och 25 tjänstår;

inom andra kammaren,

nr 259 av herr *E. Magnusson* i Tumhult, som föreslagit, att riksdagen måtte besluta, att sysslomannen vid Växiö hospital skall hänföras till andra avlöningsgruppen — klass 2,

nr 260 av herrar *V. Hedlund* i Östersund och *A. Paulsen*, vilka gjort enahanda hemställan som i motionen nr 132 inom första kammaren;

nr 261 av herr *E. Hage* m. fl., som föreslagit

att riksdagen måtte vid behandling av proposition nr 146 besluta,

att det endast skall förekomma *en* grupp av skötare resp. sköterskor, och att ett lämpligt avvägt tilläggsarvode må kunna tillerkännas dem, som ansvara för förråd, medicin m. m.,

att skötaregruppen placeras i lönegrad B 3 i det av kommittén föreslagna avlöningsreglementet,

att pensionsåldern för skötare fastställes till 55 levnads- och 25 tjänsteår och för sköterska till 53 levnads- och 25 tjänsteår,

att maskinmästare av I klass uppflyttas i lönegrad B 8 och maskinmästare av II klass i lönegrad B 7,

att trädgårdsmästare och befallningsman uppflyttas i lönegrad B 6 och att det vid Nyköpings hospital uppföres en trädgårdsförman med placering i lönegrad B 5,

att alla hantverksföreståndare sammanföras i en grupp, som placeras i lönegrad B 5,

att hantverkare, chaufförer och eldare av I klass uppflyttas i lönegrad B 3 samt föreståndare i stall, ladugård och svinstall i lönegrad B 2,

att nattvakt samt manligt biträde i trädgård och jordbruk bibehållas å ordinarie stat och placeras i lönegrad B 1 samt

att å Piteå hospitals stat uppföres en befattning, förslagsvis benämd: rättare och kusk, eller också inordnad bland någon av de befintliga befattningarna, vilken befattning placeras i lönegrad B 3, samt att en av de bägge befattningarna i graden »föreståndare i stall, ladugård och svinstall» borttages.

Nr 262 av herr *G. Karlsson* i Vadstena m. fl., vilken gjort enahanda hemställan som i motionen nr 133 i första kammaren,

dels ock en inom första kammaren av herr *A. Petrén* väckt motion nr 68, däri hemställts, att riksdagen ville besluta, att medel från hospitals förslagsanslag jämväl måtte få användas för bestridande av utgifter för i anslutning till hospital anordnad familjevård av sinnessjuka.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Nu gällande organisation av hospitalsstaten samt avlöningsförhållandena för dithörande personal fingo i huvudsak sin slutliga utformning vid 1918 års lagtima riksdag. Utskottet får hänvisa till *dels* riksdagens skrivelse nr 414 år 1918 (vartill ansluta sig riksdagens skrivelser nr 6 A år 1919, nr 5 år 1920 och nr 5 A år 1921) *dels* kungörelsen den 28 juni 1918 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den från och med år 1919 gällande avlöningsstat för läkar- och kontorspersonal vid statens hospital och asyler (Sv. förf.-saml. nr 492) med däri genom kungörelse den 9 juli 1920 gjord ändring (Sv. förf.-saml. nr 553), *dels ock* avlöningsreglementet för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka den 28 juni 1918 (Sv. förf.-saml. nr 493) med däri genom kungörelser den 13 juni 1919 (Sv. förf.-saml. nr 306), den 9 juli 1920 (nr 554) och den 7 juli 1921 (nr 406) gjorda ändringar.

Enligt nuvarande organisation kunna särskiljas följande grupper av ordinarie befattningshavare vid hospitalsstaten, nämligen läkarpersonal, kontorspersonal, sjukvårdspersonal och ekonomipersonal.

Inom grupperna läkarpersonal och kontorspersonal är antalet befattningshavare i skilda grader angivet uti den av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda lönestaten. I avlöningssystemet ingår viss kontant begynnelseavlöning samt i allmänhet ålderstillägg efter viss tids tjänst-

göring; däremot förekomma icke ortstillägg. Utöver den kontanta avlöningen åtnjuta det stora flertalet befattningshavare vissa naturaförmåner såsom fri bostad o. d. Villkoren för avlöningens åtnjutande likna i viss mån de för befattningshavare i ämbetsverk, reglerade enligt statskontorstypen, hittills gällande.

Vad sjukvårds- och ekonomipersonalgrupperna angår, är antalet befattningshavare inom högre grader fastställt i det för dessa grupper gällande avlöningsreglementet, under det att antalet befattningshavare inom lägre grader bestämmes av Kungl. Maj:t. Enligt det för dessa personalgrupper antagna avlöningsreglementet utgå de kontanta avlöningsförmånerna efter ett system, som nära ansluter sig till det för telegrafverket före den sista regleringen gällande, alltså med avlöning i skilda löneklasser, innefattande avlöningsförhöjning efter viss tids tjänstgöring. Även för dessa befattningsgrupper utgå, utöver den kontanta avlöningen, vissa naturaförmåner.

Tablå över antalet ordinarie befattningar vid statens anstalter för sinnessjuka.
I och II. Läkar- och kontorspersonal.

	Antal platser för patienter.	Överläkare.	Läkare.	Hospitalsläkare.	Biträdande läkare.	Sysslomän.	Bokhållare av 1:a grad.	Kassörskor.	Bokhållare av 2:a grad.[3]	Skrivbiträden.[4]
1. Stockholms hospital ...	255	1	—	1	1	1	1	1	—	1
2. Uppsala hospital o. asyl	1,246	1	—	2	4	1	1	1	1	1
3. Nyköpings hospital.....	206	1	—	—	—	1	—	1	—	—
4. Strängnäs hospital	800	1	—	2	2	1	1	1	1	1
5. Vadstena hospital och asyl	792	1	—	2	2	1	1	1	1	1
6. Växjö hospital	390	1	—	1	2	1	1	1	—	1
7. Västerviks hospital.....	830	1	—	2	2	1	1	1	1	1
8. Visby hospital	63	—	1	—	—	[2]—	—	—	—	—
9. Malmö asyl[1].....	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Lunds hospital o. asyl	1,232	1	—	2	4	1	1	1	1	1
11. Göteborgs hospital	355	1	—	1	1	1	1	1	—	1
12. Vänersborgs hospital o. asyl	1,080	1	—	2	2	1	1	1	1	1
13. Kristinehamns hospital	800	1	—	2	2	1	1	1	1	1
14. Säters hospital.....	830	1	—	2	2	1	1	1	1	1
15. Härnösands hospital ...	269	1	—	1	—	1	—	1	—	—
16. Östersunds hospital.....	560	1	—	1	2	1	1	1	—	1
17. Piteå hospital och asyl	370	1	—	1	—	1	1	1	—	—
Summa	—	**15**	**1**	**22**	**26**	**15**	**13**	**15**	**8**	**12**

[1]) Malmö asyl är avsedd att indragas och finnes vid densamma icke någon ordinarie läkare eller kontorspersonal.

[2]) Sysslomannen vid Visby hospital är avlönad med arvode.

[3]) Befattningen avsedd att i regel innehavas av kvinna.

[4]) Befattningen avsedd för kvinna.

III och IV. Sjukvårds-

	Antal platser för patienter.	Sjukvårdspersonal															
		manlig					kvinnlig										
		uppsynings-män			första skötare.	skötare.	föreståndersskor			första skötersskor.	skötersskor.	maskinmästare		maskinister		hantverksföreståndare	
		1:a gr.	2:a gr.	3:e gr.			1:a gr.	2:a gr.	3:e gr.			1:a gr.	2:a gr.	1:a gr.	2:a gr.	1:a gr.	2:a gr.
1. Stockholms hospital	255	1	—	—	2	20	1	—	—	8	29	—	1	—	2	—	4
2. Uppsala hospital och asyl	1,246	2	—	2	12	70	2	—	3	18	98	1	—	2	1	3	7
3. Nyköpings hospital	206	—	1	—	4	16	—	1	—	5	14	—	—	—	1	—	4
4. Strängnäs hospital	800	1	—	—	9	43	2	—	1	22	69	1	—	1	1	3	6
5. Vadstena hospital och asyl	792	1	—	1	12	41	1	—	2	16	52	1	—	1	1	3	6
6. Växjö hospital	390	1	1	—	10	53	1	1	3	5	28	—	1	1	2	—	6
7. Västerviks hospital	830	2	—	2	11	72	1	—	2	17	65	1	—	1	1	3	6
8. Visby hospital	63	—	—	—	1	5	—	1	—	1	6	—	—	—	—	—	—
9. Malmö asyl	124	—	—	1	—	6	—	1	—	—	6	—	—	—	1	—	—
10. Lunds hospital och asyl	1,232	2	—	2	12	53	2	—	2	24	124	1	—	1	1	3	5
11. Göteborgs hospital	355	—	1	—	6	26	—	2	1	10	37	—	1	1	—	—	7
12. Vänersborgs hospital och asyl	1,080	1	—	1	11	74	1	—	1	17	66	1	—	1	1	3	8
13. Kristinehamns hospital	800	1	—	1	11	57	1	—	1	18	55	1	—	1	1	3	5
14. Säters hospital	830	2	—	2	15	71	1	—	2	17	52	1	—	1	1	3	6
15. Härnösands hospital	269	—	1	—	5	15	—	1	1	6	18	—	1	—	1	—	3
16. Östersunds hospital	560	1	—	1	6	41	1	—	1	11	49	1	—	1	—	3	5
17. Piteå hospital och asyl	370	—	1	1	6	31	—	1	1	8	23	—	1	1	1	—	7
Summa	—	**15**	**5**	**14**	**133**	**694**	**14**	**8**	**21**	**203**	**791**	**9**	**5**	**13**	**16**	**27**	**85**

Antalet av de särskilda ordinarie befattningarna vid hospitalsstaten och dessas fördelning på olika anstalter vid 1922 års början framgå av förestående tablåer. Dessa avvika, vad beträffar sjukvårds- och ekonomipersonalen, något från motsvarande tablåer i löneregleringskommitténs betänkande (sid. 6 och 7), i det hänsyn tagits dels till av Kungl. Maj:t efter betänkandets avgivande meddelade bestämmelser och dels till vissa av de faktiska förhållandena föranledda smärre reduktioner i det sålunda bestämda antalet befattningshavare.

Den ordinarie läkar- och kontorspersonalen vid hospitalsstaten åtnjuter, oavsett dyrtidstillägg, nedan angivna kontanta avlöningar, varvid dock i förekommande fall endast upptagits begynnelseavlöningar och slutavlöningar.

Överläkare.

Överläkarna vid Uppsala hospital och asyl[1]), Strängnäs hospital,

[1]) Överläkaren vid Uppsala hospital och asyl uppbär såsom professor i psykiatri vid Uppsala universitet ett arvode av 2,500 kronor jämte tillfällig löneförbättring 625 kronor.

och ekonomipersonal.

Ekonomipersonal																							
manlig												kvinnlig											
trädgårdsmästare.	befallningsmän.	hantverkare.	chaufförer.	eldare			magasinsföreståndare.	föreståndare i stall, ladugård och svinstall.	post- och stadsbud.	nattvakter.	manliga biträden i trädg. o. jordbruk.	köksförstånderskor			tvättförestånderskor		bageriförestånderskor		arbetsförestånderskor.	köksförestånderskos närmaste biträde.	tvättförestånderskos närmaste biträde.	bageriförestånderskos närmaste biträde.	sömmerskor och väverskor.
				1:a gr.	2:a gr.	3:e gr.						1:a gr.	2:a gr.	3:e gr.	1:a gr.	2:a gr.	1:a gr.	2:a gr.					
1	—	—	—	1	4	—	—	1	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	2
1	1	10	1	2	5	4	1	2	1	2	2	1	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	2
—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1	1	7	—	—	6	—	1	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	2
1	—	6	—	1	4	—	1	2	1	2	2	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	2
1	1	5	—	1	3	—	—	2	1	1	3	—	1	—	—	1	—	1	—	1	1	—	2
1	1	8	2	1	2	4	1	2	1	1	2	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	2
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	11	1	2	4	3	—	3	1	2	2	1	—	—	1	—	1	—	1	1	1	1	4
1	1	1	1	1	3	—	—	1	1	1	2	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	1
1	1	8	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	—	—	1	—	1	—	1	1	1	1	2
1	1	5	1	1	2	3	—	3	1	1	2	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	2
1	1	10	1	2	4	—	1	3	1	1	2	1	—	—	1	—	—	1	2	1	1	1	2
1	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
1	1	4	1	1	4	—	1	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	2
1	—	2	—	1	4	—	1	2	1	1	1	—	1	—	—	1	—	1	1	1	1	1	1
14	**10**	**77**	**9**	**16**	**53**	**16**	**8**	**26**	**16**	**18**	**24**	**11**	**4**	**2**	**11**	**4**	**2**	**9**	**13**	**13**	**13**	**10**	**28**

Nyköpings hospital, Vadstena hospital och asyl, Växjö hospital, Västerviks hospital, Lunds hospital och asyl[1]), Vänersborgs hospital och asyl, Kristinehamns hospital, Säters hospital och Östersunds hospital hava en begynnelseavlöning av 7,500 kronor och en slutavlöning, efter fem år, av 8,100 kronor, vartill kommer tillfällig löneförbättring för överläkaren vid Uppsala hospital och asyl å 375 kronor, för överläkaren vid Lunds hospital och asyl å 500 kronor samt för en var av de övriga nu nämnda överläkarna å 1,000 kronor.

Överläkarna vid Göteborgs hospital, Härnösands hospital samt Piteå hospital och asyl åtnjuta en begynnelseavlöning av 7,000 kronor och en slutavlöning, efter fem år, av 7,600 kronor samt därjämte tillfällig löneförbättring å 1,000 kronor.

[1]) Överläkaren vid Lunds hospital och asyl uppbär för undervisning i psykiatri vid Lunds universitet ett arvode av 2,000 kronor jämte tillfällig löneförbättring 500 kronor.

Överläkaren vid Stockholms hospital[1]) uppbär i begynnelseavlöning 4,000 kronor och i slutavlöning, efter fem år, 4,600 kronor, vartill kommer tillfällig löneförbättring å 100 kronor.

Läkare.

Läkaren vid Visby hospital uppbär en begynnelseavlöning av 5,500 kronor och en slutavlöning, efter fem år, av 6,100 kronor.

Hospitalsläkare

åtnjuter i begynnelseavlöning 6,000 kronor samt i slutavlöning, efter 10 år, 7,000 kronor.

Biträdande läkare

uppbär en avlöning av 5,000 kronor utan rätt till ålderstillägg.

Sysslomän.

Sysslomännen vid Uppsala hospital och asyl, Strängnäs hospital, Vadstena hospital och asyl, Västerviks hospital, Lunds hospital och asyl, Vänersborgs hospital och asyl, Kristinehamns hospital, Säters hospital samt Östersunds hospital hava i begynnelseavlöning 4,500 kronor och i slutavlöning, efter tio år, 5,500 kronor.

Sysslomännen vid Stockholms hospital, Växjö hospital, Göteborgs hospital, Härnösands hospital samt Piteå hospital och asyl erhålla i begynnelseavlöning 3,600 kronor och i slutavlöning, efter tio år, 4,600 kronor.

Sysslomannen vid Nyköpings hospital åtnjuter i begynnelseavlöning 2,700 kronor och i slutavlöning efter tio år, 3,700 kronor, vartill kommer tillfällig löneförbättring å 300 kronor.

Såsom förut nämnts, är sysslomannen vid Visby hospital icke ordinarie befattningshavare. Han avlönas med ett arvode å 2,000 kronor.

Bokhållare av första grad

åtnjuter en begynnelseavlöning av 2,100 kronor och en slutavlöning, efter tio år, av 2,900 kronor, vartill kommer tillfällig löneförbättring å 525 kronor.

Kassörska

har en begynnelseavlöning av 2,200 kronor och en slutavlöning, efter femton år, av 2,800 kronor.

Bokhållare av andra grad.

Innehavare av dylik befattning, vilken är avsedd i regeln för kvinna, uppbär en begynnelseavlöning av 1,800 kronor och en slutavlöning, efter femton år, av 2,400 kronor.

---

[1]) Överläkaren vid Stockholms hospital är tillika professor i psykiatri vid karolinska institutet och åtnjuter i sådan egenskap en begynnelseavlöning av 4,000 kronor och en slutavlöning, efter fem år, av 4,600 kronor, varjämte utgår tillfällig löneförbättring med 900 kronor.

Skrivbiträde (kvinnligt)

åtnjuter en begynnelseavlöning av 1,800 kronor och en slutavlöning, efter femton år, av 2,400 kronor.

Utöver den kontanta avlöningen äga befattningshavare tillhörande läkar- och kontorspersonalen åtnjuta följande naturaförmåner.

Överläkare, hospitalsläkare, biträdande läkare och *sysslomän* äro berättigade till boställsvåning med bränsle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid att själva bekosta armatur och lampor. Läkaren likasom sysslomannen vid Visby hospital äger däremot icke rätt till några naturaförmåner.

Bokhållare av första grad, kassörskor, bokhållare av andra grad och *skrivbiträden* åtnjuta bostad med möbler och sängkläder, bränsle, lyse och tvätt.

Biträdande läkare, åt vilken boställsvåning inom anstalten icke anordnats, skall erhålla bostad med möbler och sängkläder, bränsle, lyse och tvätt.

Hospitalsläkare och biträdande läkare, som medgivas att bo utom anstaltens område, skola för mistad bostadslägenhet med bränsle och elektrisk belysning erhålla 800 kronor för år.

Bokhållare av första grad, åt vilken familjebostad inom hospitals eller asyls område upplåtits, skall, med avstående från eljest medgiven förmån av möbler, sängkläder och tvätt, till bostaden erhålla bränsle samt elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid att själv bekosta armatur och lampor.

Bokhållare av första grad, som medgivits att bo utom anstaltens område, skall icke erhålla några naturaförmåner, men i kontant ersättning därför äga att uppbära 500 kronor för år.

Överläkare, hospitalsläkare, biträdande läkare och syssloman, som på grund av sjukdom av sådan art, att han finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, åtnjutit tjänstledighet under längre tid än ett år i följd, skall vara skyldig att, efter medicinalstyrelsens omprövning, avstå från den honom tillkommande bostad och övriga naturaförmåner mot en kontant ersättning av, överläkare 1,500 kronor samt hospitalsläkare, biträdande läkare och syssloman 800 kronor för år.

Enligt § 24 av stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901 är medgivet, att inom statens anstalter för sinnessjuka boende tjänstemän och betjäning äga, i händelse av sjukdom, att därstädes kostnadsfritt njuta den vård, varav de äro i behov och som lämpligen kan beredas dem vid vederbörande anstalt.

Bland villkoren för avlöningsförmånernas åtnjutande torde i detta sammanhang beträffande läkar- och kontorspersonal allenast behöva erinras om följande, nämligen att överläkare icke må utom hospital och asyl samt läkaren vid Visby hospital icke utom Visby stad utöva enskild praktik mot betalning, utom vad rör nerv- eller sinnessjukdomar, samt att med sysslomansbefattning icke må förenas anställning såsom sekreterare hos vederbörande hospitalsdirektion.

Till sjukvårds- och ekonomipersonal utgår, oavsett dyrtidstillägg,

kontant avlöning med nedan angivna belopp, varvid dock allenast lägsta och högsta avlöning upptagits:

Befattning.	Lägsta avlöning. Kronor.	Högsta avlöning. Kronor.
Sjukvårdspersonal.		
Manlig.		
Uppsyningsman av 1:a graden	1,950	3,400
» » 2:a »	1,800	3,000
» » 3:e »	1,650	2,700
Förste skötare	1,500	2,400
Skötare	1,260	1,950
Kvinnlig.		
Föreståndersk a av 1:a graden	1,800	2,700
» » 2:a »	1,650	2,400
» » 3:e »	1,500	2,100
Första sköterska	1,140	1,650
Sköterska	960	1,380
Ekonomipersonal.		
Manlig.		
Maskinmästare av 1:a graden	2,100	3,400
» » 2:a »	1,800	3,000
Maskinist » 1:a »	1,500	2,400
» » 2:a »	1,380	2,100
Hantverksföreståndare av 1:a graden	1,650	2,700
» » 2:a »	1,500	2,400
Trädgårdsmästare	1,650	2,700
Befallningsman	1,650	2,700
Hantverkare	1,260	1,950
Chaufför	1,260	1,950
Eldare av 1:a graden	1,260	1,950
» » 2:a »	1,020	1,650
» » 3:e »	960	1,500
Magasinsföreståndare	1,140	1,800
Föreståndare i stall, ladugård och svinstall	1,020	1,650
Post- och stadsbud	1,020	1,650
Nattvakt	1,020	1,650
Manligt biträde i trädgård och jordbruk	1,020	1,650
Kvinnlig.		
Köksföreståndersk a av 1:a graden	1,500	2,100
» » 2:a »	1,380	1,950
» » 3:e »	1,140	1,650
Tvättföreståndersk a » 1:a »	1,260	1,800
» » 2:a »	1,140	1,650
Bageriföreståndersk a » 1:a »	1,140	1,650
» » 2:a »	1,020	1,500
Arbetsföreståndersk a	1,140	1,650
Köksföreståndersk ans närmaste biträde	960	1,380
Tvättföreståndersk ans » »	900	1,260
Bageriföreståndersk ans » »	900	1,260
Sömmersk a och väversk a	900	1,260

Beträffande sjukvårds- och ekonomipersonalen torde böra anmärkas, att antalet år från tillträdande av lägsta avlöning till uppnående av högsta avlöning är bestämt till 15 för manlig befattningshavare, undantagandes maskinmästare av första graden, samt 12 för nämnda maskinmästare ävensom för kvinnlig befattningshavare.

Befattningshavare bland sjukvårdspersonalen, åt vilken anförtrotts att särskilt ansvara för handhavandet av sjukvård, förråd m. m. inom viss avdelning, må tilldelas särskilt ansvarsarvode, som bestämmes av medicinalstyrelsen, dock högst 200 kronor för år.

För tjänstgöring å s. k. fast avdelning (jfr not. å sid. 40) utgår särskilt arvode, beräknat efter 120 kronor för år.

Jämte den kontanta avlöningen är befattningshavare, tillhörande sjukvårds- och ekonomipersonalen, berättigad till vissa naturaförmåner.

Befattningshavare äger sålunda åtnjuta fri bostad med möbler och sängkläder. Dock må befattningshavare kunna tilldelas — gift befattningshavare av hospitalsdirektionen och ogift befattningshavare efter medicinalstyrelsens beprövande — bostadslägenhet, avsedd för familj, eller, om sådan lägenhet saknas, hyresbidrag beräknat till lägst 250 kronor och högst 500 kronor för år, allt efter tjänsteställning och hyresprisen å den ort, där befattningshavaren är placerad. Storleken av sådant hyresbidrag bestämmes av medicinalstyrelsen.

Åtnjutes familjebostad eller hyresbidrag, är rätt till möbler och sängkläder utesluten.

Med fri bostad in natura är förenad förmånen av fritt bränsle och fri elektrisk belysning, där sådan anordnats; dock att innehavare av familjebostad är skyldig att själv bekosta armatur och lampor.

Åtnjuter befattningshavare hyresbidrag, utgår till honom ersättning för bränsle och lyse enligt grunder, som av medicinalstyrelsen bestämmas.

Tjänstebeklädnad in natura må tilldelas befattningshavare enligt reglemente, som av Kungl. Maj:t fastställes. Förmånen av fri tvätt må tillkomma befattningshavare i enlighet med grunder, som medicinalstyrelsen äger bestämma.

Befattningshavare äger kostnadsfritt åtnjuta den läkarvård, som lämpligen kan beredas honom av anstaltens läkare. Har befattningshavare bostad i anstaltens hus, tillkommer sådan vård jämväl hans hustru och hemmavarande oförsörjda barn. Finner anstaltens läkare vård å offentligt sjukhus för befattningshavare erforderlig, må kostnaden för sådan vård å allmän sal. bestridas utav de för anstalten anvisade medel.

Förutom de ordinarie befattningshavarna finnas vid statens sinnessjukvårdsanstalter icke-ordinarie befattningshavare, såsom predikanter, amanuens (vid Stockholms hospital) samt sekreterare (vid hospitalsdirektionerna) ävensom extra sjukvårds- och ekonomipersonal.

Avlöningarna till såväl ordinarie som icke-ordinarie befattningshavare vid ifrågavarande anstalter utgå av förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Utskottets yttrande.

Efter särskilda utredningar *dels* genom sakkunniga »för utredning angående personalens vid statens anstalter för sinnessjuka uppförande på ordinarie stat m. m.» (betänkande den 29 september 1913), *dels* genom medicinalsstyrelsen efter vederbörande hospitalsdirektioners hörande (utlåtande den 25 februari 1914) *dels ock* genom 1902 års löneregleringskommitté (betänkande den 24 april 1918, delen LVII) avlät Kungl. Maj:t den 7 maj 1918 till då församlade riksdag proposition nr 409, angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. för personal vid statens hospital och asyler.

I skrivelse den 15 juni 1918 (nr 414) anmälde riksdagen, att den, med bifall till den Kungl. propositionen godkänt *dels* avlöningsstat för läkar- och kontorspersonal, att tillämpas från och med år 1919, jämte tillhörande föreskrifter och avlöningsvillkor, *dels ock* avlöningsreglemente för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka, att lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1919, m. m.

Riksdagen meddelade emellertid, att den visserligen i fråga om de viktigaste punkterna i propositionen anslutit sig helt till de framlagda förslagen, men att inom riksdagen skiljaktiga meningar gjort sig gällande i fråga om vissa detaljer i detsamma. Riksdagen hade sålunda funnit åtskilliga motionsvis framförda ändringsförslag värda beaktande, men den begränsade tiden gjorde det omöjligt för riksdagen att ägna dessa förslag den ingående prövning, som vore erforderlig för bedömande av deras räckvidd och innebörd samt att vid ett eventuellt biträdande av något eller några yrkanden vidtaga de omarbetningar av Kungl. Maj:ts förslag, som därav bleve nödvändiga. Det syntes nämligen riksdagen uppenbart, att rubbningar av avlöningsförmånerna för olika personalgrupper måste medföra sådana konsekvenser i hela det föreslagna lönesystemet, att en ingående utredning skulle bliva erforderlig. Riksdagen fann sig därför böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag oförändrat.

Emellertid ansåg sig riksdagen icke kunna underlåta att erinra om vissa punkter, beträffande vilka inom riksdagen den uppfattningen gjorts

gällande, att härutinnan framställda förslag vore förtjänta att i vederbörlig ordning göras till föremål för vidare beaktande. I sådant hänseende fäste riksdagen särskilt uppmärksamheten å följande.

Beträffande överläkarna och kontorspersonalen hade framförts förslag till höjning i avlöningen. Riksdagen fann de framlagda skälen för dylika avlöningsförhöjningar nog så beaktansvärda, men ansåg sig av ovan anförda skäl icke kunna vidtaga någon ändring i nu nämnda hänseende.

I ett par inom riksdagen väckta motioner hade framkommit förslag om höjande av avlöningsförmånerna för vissa bland sjukvårds- och ekonomipersonalen. En dylik åtgärd syntes emellertid riksdagen lätt kunna innebära fara för ej önskvärda rubbningar av den inbördes relationen olika befattningsgrupper emellan och alltså förutsätta en noggrannare utredning än riksdagen haft tid att företaga. De bland nu avsedda frågor, vilka närmast syntes riksdagen värda beaktande, voro uppflyttande av tredje gradens uppsyningsmän i högre grad, förbättring av avlöningsförmånerna för skötare, första sköterska och sköterska, uppflyttning av maskinisterna i avlöningsförhållanden, motsvarande hantverksföreståndarnas, samt borttagande av den s. k. tredje lönegraden för en del befattningshavare.

Ett annat spörsmål, som framlagts av vissa motionärer, vore personalens semester. En utsträckning av semestern till 21 dagar syntes riksdagen, åtminstone vad sjukvårdspersonalen anginge, äga fog.

I fråga om de förenade befattningarna som överläkare vid Stockholms hospital och professor i psykiatri vid karolinska institutet hade i en motion hemställts om skrivelse till Kungl. Maj:t dels om närmare utredning beträffande avlöningsförmånerna för nämnda befattningshavare och dels om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill förenämnda utredning kunde giva anledning. I likhet med motionären ansåg även riksdagen skäl kunna anföras för en utredning i förevarande avseende, och syntes riksdagen denna utredning böra ske i sammanhang med den utredning beträffande motsvarande befattningar vid universiteten i Uppsala och Lund, som 1902 års löneregleringskommitté i sitt i ärendet avgivna utlåtande ansett böra komma till stånd och i vilket avseende någon erinran från departementschefens sida ej framställts. Det syntes riksdagen lämpligt att i samband med en sådan utredning de ovan påpekade ändringsförslagen underkastades förnyad utredning.

Kungl. Maj:ts i nu föreliggande proposition framlagda löneregleringsförslag för befattningshavare vid hospital och asyler grundar sig på ett

av 1902 års löneregleringskommitté avgivet betänkande i ämnet (delen LXV av kommitténs tryckta betänkanden) och avser löneregleringen, att det lönesystem, som genomfördes vid kommunikationsverken vid 1919 års lagtima riksdag, samt för statsdepartementens och de centrala ämbetsverkens personal m. fl. vid sistlidet års riksdag även skall vinna tillämpning å befattningshavarne vid hospital och asyler.

Vid den prövning, utskottet ägnat Kungl. Maj:ts i sådant hänseende framlagda förslag, har utskottet funnit sig kunna i allt väsentligt ansluta sig till detsamma. Utskottet delar således den uppfattningen, att ett lönesystem av huvudsakligen samma typ, som numera vunnit tillämpning å det stora flertalet statstjänare, bör med fördel kunna användas även då det gäller befattningshavare vid hospital och asyler, och har utskottet, utom i tvänne nedannämnda hänsenden, ansett sig böra tillstyrka såväl den av Kungl. Maj:t föreslagna klassificeringen av vissa befattningshavare som de för de särskilda befattningshavarna föreslagna löneförmånerna. Utskottet anser sålunda ock, att de erinringar, som av 1918 års lagtima riksdag i vissa hänseenden framställdes mot det då framlagda löneregleringsförslaget, skäligen icke kunna göras mot Kungl. Maj:ts nu föreliggande proposition.

Såsom ovan nämts, kunna enligt nuvarande organisation följande grupper av ordinarie befattningshavare vid hospitalen särskiljas, nämligen läkarpersonal, kontorspersonal, sjukvårdspersonal och ekonomipersonal.

Läkarpersonal.

Vad då först läkarpersonalen angår, har, på sätt nogsamt är känt, redan för ett flertal år sedan svårigheter förelegat att besörja rekryteringen inom denna kår. Att en av de mest bidragande orsakerna till vakanserna inom hospitalsläkarkåren varit att söka i de mindre tillfredsställande avlöningsförhållanden, som hittills stått till buds, har från olika håll och vid olika tillfällen framhållits och torde ävenledes hava sin riktighet. De krav på förbättrade löneförmåner för ifrågavarande kår, som gång efter annan framförts, anser utskottet sålunda, i likhet med departementschefen, i icke ringa grad berättigade och alltså av beskaffenhet att i största möjliga mån böra tillgodoses.

I fråga om överläkarbefattningarna innebär Kungl. Maj:ts förslag, att överläkarna vid de större hospitalen skulle — med undantag av överläkarna vid Uppsala hospital och asyl och Lunds hospital och asyl, vilka befattningar av nedan angivna skäl ansetts böra uppföras å övergångsstat — med bibehållande av dem för närvarande tillkommande förmåner av fri bostad och bränsle samt elektrisk belysning, placeras i

lönegraden B 19 och att överläkarna vid de mindre hospitalen skulle — med undantag av överläkaren vid Stockholms hospital — vilken befattning jämväl ansetts böra uppföras å övergångsstat — likaledes med bibehållande av nämnda förmåner, placeras i lönegraden B 18 — men, i betraktande av bostadsförmånen, med pensionsunderlagen och därå grundade pensionsavgifter efter närmast högre klasser. Motionsvis har inom riksdagen yrkats, att överläkarna måtte uppflyttas en lönegrad högre än vad Kungl. Maj:t föreslagit och att samtliga överläkare måtte pensioneras efter 20:de lönegraden.

Såsom nyss nämnts, hava överläkarbefattningarna vid Uppsala hospital och asyl och Lunds hospital och asyl samt Stockholms hospital föreslagits till uppförande å övergångsstat. Av dessa befattningar äro de vid Stockholms hospital och Uppsala hospital och asyl förenade med professur i psykiatri vid Karolinska institutet resp. Uppsala universitet och med överläkarbefattningen vid Lunds hospital och asyl är förbunden skyldighet att undervisa i nämnda vetenskap vid Lunds universitet. I fråga om sistnämnda befattning har förslag i årets statsverksproposition (åttonde huvudtiteln, punkt 77) blivit väckt, att densamma skulle med ingången av år 1923 förändras till en professur i sagda ämne.

Enligt vad propositionen utvisar, hade 1902 års löneregleringskommitté föreslagit, att huvudavlöningen till dessa befattningar måtte utgå i form av överläkarelön och vederbörande professor avlönas med ett arvode. Befattningarna borde enligt kommitténs förslag hänföras till lönegraden B 19. Vad beträffar storleken av de arvoden, som borde utgå till innehavarna av resp. professurer, hade kommittén ansett något förslag i berörda hänseende från kommitténs sida icke vara erforderligt, då denna fråga enligt kommitténs mening ankomme på yttrande av den av Kungl. Maj:t genom beslut den 3 december 1920 tillsatta kommittén för utredning rörande definitiv löneregler för befattningshavare vid rikets universitet m. m., den s. k. högskolornas löneregleringskommitté. Sådant förslag har sedermera av sistnämnda kommitté avgivits i första delen av dess betänkanden, vilken del bland annat behandlar frågan om definitiv löneregler för befattningshavare vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet. Enligt nyssnämnda förslag skulle, under förutsättning att 1902 års löneregleringskommittés ovan nämnda förslag i fråga om överläkarlönerna genomföres, arvodet för en var av de tre professurerna bestämmas till 3,000 kronor för år. Såsom av propositionen framgår har emellertid chefen för ecklesiastikdepartementet ansett det icke vara lämpligt att utbryta denna detalj av det av högskolornas löneregleringS-

kommitté avgivna förslaget till definitiv löneregler för befattningshavarna vid universiteten och karolinska mediko-kirurgiska institutet, vilket förslag icke kan i sin helhet föreläggas innevarande års riksdag.

Vid sådant förhållande och då en nyreglering av överläkarlönerna utan samtidig revidering av professorsarvodena ansågs vålla olägenheter av löneteknisk natur, har chefen för socialdepartementet funnit sig nödsakad föreslå, att överläkarbefattningarna vid Stockholms hospital samt vid hospitalen och asylerna i Uppsala och Lund skola från och med ingången av år 1923 sättas på övergångsstat med bibehållande av samtliga avlöningsförmåner enligt nu gällande avlöningsstat. Denna provisoriska anordning skulle då äga bestånd, till dess ny löneregler för befattningshavarna vid universiteten och karolinska mediko-kirurgiska institutet träder i kraft.

Vid det övervägande utskottet ägnat spörsmålet om överläkarnas placering i den nya löneplanen, har utskottet funnit sig böra i huvudsak giva sin anslutning till Kungl. Maj:ts härutinnan framlagda förslag. I likhet med Kungl. Maj:t och löneregleringskommittén har utskottet sålunda ansett sig böra förorda, att överläkarna vid de större hospitalen, med bibehållande av dem för närvarande tillkommande förmåner av fri bostad och bränsle samt elektrisk belysning, hänföras till lönegraden B 19 samt att överläkarna vid de mindre hospitalen, likaledes med bibehållande av nämnda förmåner, placeras i lönegraden B 18, men, i betraktande av bostadsförmånen, med pensionsunderlagen och därå grundade pensionsavgifter efter närmast högre klasser.

På sätt ovan omförmälts, hade 1902 års löneregleringskommitté föreslagit, att huvudavlöningen till de med professur i psykiatri förenade överläkarbefattningarna vid Stockholms hospital och Uppsala hospital och asyl samt den med undervisningsskyldighet i samma ämne förbundna överläkarbefattningen vid Lunds hospital och asyl måtte utgå i form av överläkarlön och vederbörande professor avlönas med ett arvode. Denna kommitténs, av medicinalstyrelsen förordade ståndpunkt har utskottet ansett sig böra biträda, och synes utskottet vid sådant förhållande anledning icke förefinnas, att, på sätt Kungl. Maj:t ifrågasatt, nu uppföra dessa överläkarbefattningar på övergångsstat, intill dess ny definitiv löneregler för befattningshavare vid universiteten och karolinska mediko-kirurgiska institutet kan komma att träda i kraft. Då Uppsala hospital och asyl samt Lunds hospital och asyl äro att hänföra till de större hospitalen torde sålunda överläkarbefattningarna därstädes placeras i lönegraden B 19, och anser utskottet, ävenledes i likhet med

löneregleringskommittén, att överläkarbefattningen vid Stockholms hospital, med hänsyn till den mycket livliga omsättningen av sjuka vid hospitalet, bör hänföras till samma lönegrad. Vad arvodena för undervisning i psykiatri beträffar, kommer utskottet senare att i samband med behandlingen av punkterna 62, 73, 77 och 80 under åttonde huvudtiteln framlägga förslag.

Vad härefter angår de underordnade hospitalsläkartjänsterna har Kungl. Maj:t föreslagit, att samtliga nuvarande hospitalsläkare, undantagandes den vid Härnösands hospital, måtte placeras i lönegraden B 18 med titeln av hospitalsläkare av 1:a klass och att de nuvarande biträdande hospitalsläkarna jämte hospitalsläkaren vid Härnösands hospital måtte placeras i lönegraden B 16 med titeln hospitalsläkare av 2:a klass. Till sist sagda lönegrad har läkaren vid Visby hospital jämväl ansetts böra hänföras.

Kungl. Maj:ts förslag rörande ifrågavarande tjänsters placering i lönegrader har icke givit utskottet anledning till erinran.

Såsom förut nämnts, har motionsvis yrkats, att Växjö hospital måtte erhålla två hospitalsläkare av 1:a klass och att antalet sådana hospitalsläkare för den skull måtte ökas från föreslagna 21 till 22, medan antalet hospitalsläkare av 2:a klass i följd därav skulle minskas från föreslagna 27 till 26. Även om vissa skäl kunna förefinnas för en dylik uppflyttning, har utskottet likväl ansett sig icke böra enbart på den utredning, motionärerna förebragt, grunda ett tillstyrkande till förslaget ifråga.

Utskottet övergår härefter till Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser kontorspersonalens vid hospitalen placering i lönegrader.

Kontorspersonal.

Vad då först sysslomännen beträffar, har Kungl. Maj:t föreslagit, att dessa befattningshavare måtte indelas i tre avlöningsgrupper, tillhörande resp. 15:de, 14:de och 13:de lönegraderna inom avdelningen B i den löneplan, som finnes intagen uti § 9 av det vid 1921 års riksdag antagna avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk.

Till den högsta avlöningsgruppen — sysslomän av klass 1 — skulle enligt sagda förslag hänföras de, som äro anställda vid anstalter med patientantal överstigande 1,200 (Uppsala hospital och asyl samt Lunds hospital och asyl);

till den andra gruppen — klass 2 — sysslomän vid anstalter med patientantal understigande 1,200, men överstigande 500 (Vänersborgs

hospital och asyl, Västerviks, Säters, Kristinehamns, Strängnäs och Östersunds hospital samt Vadstena hospital och asyl);

till den tredje gruppen — klass 3 — sysslomän vid anstalter med patientantal understigande 500, men överstigande 200 (Piteå hospital och asyl samt Växjö, Göteborgs, Härnösands, Stockholms och Nyköpings hospital).

Sysslomannen vid Visby hospital, för vilken i nu gällande stat är uppfört ett arvode å 2,000 kronor, skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag hänföras till icke-ordinarie befattningshavare och hans avlöning bestämmas i den för dylika befattningshavare gällande ordning.

I motionerna nr 132 i första kammaren och nr 260 i andra kammaren har påyrkats, att till sysslomän av 1:a klass med placering i lönegrad B 15 måtte hänföras även samtliga sysslomän av 2:a klass enligt Kungl. Maj:ts förslag ävensom sysslomannen vid Växjö hospital samt till sysslomän av 2:a klass med placering i lönegraden B 14 återstående sysslomän av 3:e klass enligt Kungl. Maj:ts förslag. I fråga om sysslomännens placering i den nya löneplanen har slutligen i motionen nr 259 i andra kammaren påyrkats, att sysslomannen vid Växjö hospital måtte hänföras till andra avlöningsgruppen — klass 2.

Vid prövning av de sålunda i fråga om sysslomännens löneställning framlagda förslagen har utskottet funnit sig böra uttala sin anslutning till Kungl. Maj:ts förslag i avseende å indelning av sysslomännen i tre lönegrupper, och kan utskottet sålunda icke tillstyrka den i motionerna nr 132 i första kammaren och nr 260 i andra kammaren gjorda framställningen om allenast två löneklasser för befattningshavarna ifråga. I ett hänseende har utskottet dock ansett sig böra föreslå ändring av Kungl. Maj:ts förslag beträffande sysslomännens löneställning, och gäller detta sysslomannen vid Växjö hospital, vilken befattning utskottet, med hänsyn till det icke oväsentliga arbete, som påvilar tjänsteinnehavaren ifråga genom den till hospitalet knutna familjevårdskolonien i Korsberga, funnit rättvisligen böra hänföras till den andra lönegruppen och sålunda placeras i lönegraden B 14.

Beträffande härefter övrig kontorspersonal innebär Kungl. Maj:ts förslag, att bokhållare av nuvarande högsta lönegraden skulle hänföras till lönegraden B 8, att manlig bokhållare av nuvarande lägsta graden, under benämningen manligt kameralbiträde, skulle placeras i lönegraden B 4 och kvinnlig innehavare av dylik befattning, under benämning kvinnligt kameralbiträde, i lönegraden C 3 samt att kassörskor och skrivbiträden, de senare under benämningen kanslibiträden, skulle hänföras till lönegraderna C 5 resp. C 3.

Kungl. Maj:ts i fråga om nu nämnda befattningshavares placering i lönegrad enligt den nya löneplanen framlagda förslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka, och kan utskottet sålunda ej biträda de motionsvis gjorda yrkandena om högre placering av bokhållare och kameralbiträden. Utskottet får dock härvid uttala, att utskottet genom vad sålunda föreslås beträffande de manliga och kvinnliga kameralbiträdenas inpassande i lönesystemet givetvis icke intagit ståndpunkt i fråga om det definitiva ordnandet av förhållandet mellan manliga och kvinnliga befattningshavares avlöning.

Sjukvårdspersonal.

I nu gällande avlöningsreglemente för sjukvårds- och ekonomipersonal vid statens anstalter för sinnessjuka äro under sjukvårdspersonalen upptagna uppsyningsmän av tre grader, föreståndersko likaledes av tre grader, förste skötare och skötare samt första sköterskor och sköterskor.

Vad beträffar antalet av nämnda befattningshavare, är detsamma i reglementet bestämt för uppsyningsmän och föreståndersko, varemot för de övriga antalet bestämmes av Kungl. Maj:t efter framställning av medicinalstyrelsen.

Såsom av propositionen framgår, hade 1902 års löneregleringskommitté i sitt betänkande angående statsdepartement och centrala ämbetsverk (delen LXII sid. 45—46) erinrat, hurusom för kommunikationsverken vore ur angivna synpunkter föreskrivet, att antalet befattningar i vissa lägre lönegrader bestämmes av Kungl. Maj:t, men att dessa synpunkter enligt kommitténs mening icke kunde anläggas, då det gällde personalen vid centralförvaltningen i övrigt. Kommittén såge ingen anledning, varför ej där fortfarande borde kunna tillämpas hittillsvarande anordning, varigenom inrättande av nya tjänster och i förekommande fall indragning av gamla, i samtliga grader — sålunda även de lägre — underställas ej blott Kungl. Maj:ts utan även riksdagens prövning.

Kommitténs uppfattning i nämnda hänseende vann Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, även vid behandlingen av de 1921 års riksdag förelagda frågorna om fångvårdsstaten och statens tvångsarbetsanstalter.

Det har nu synts Kungl. Maj:t, att samma förfarande borde utan olägenhet kunna komma i tillämpning beträffande all ordinarie personal vid statens hospital och asyler. Häremot har utskottet icke haft något att erinra.

Såsom nyss nämnts, finnas för närvarande i gällande avlöningsreglemente för sjukvårds- och ekonomipersonal under sjukvårdspersonalen

upptagna uppsyningsmän av tre grader, föreståndersskor av tre grader, förste skötare och skötare samt första sköterskor och sköterskor.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle för såväl uppsyningsmän som föreståndersskor bestämmas allenast två tjänsteklasser, uppsyningsmän och föreståndersskor av 1:a klass samt uppsyningsmän och föreståndersskor av 2:a klass. Vidare skulle, med bibehållande av den av 1918 års lagtima riksdag godkända uppdelningen av skötare- och sköterskepersonalerna, benämningarna förste skötare och första sköterskor utbytas mot »överskötare» och »översköterskor».

Vad beträffar den senare delen av Kungl. Maj:ts förslag, i vad det rör sjukvårdspersonalen, har inom riksdagen motionsvis yrkande framställts därom, att nuvarande förste skötare- och första sköterskebefattningarna måtte borttagas och att allenast en grupp skötare resp. sköterskor måtte förekomma. Till förmån härför anförda skäl synas likväl utskottet icke vara av den art, att de böra föranleda rubbning i den så sent som vid 1918 års lagtima riksdag godkända uppdelningen av dessa tjänstekategorier. En sammanslagning av ifrågavarande grupper anser ock utskottet — i likhet med löneregleringskommittén — förutsätta, att all sjukvårdspersonal måste beredas den grundligare utbildning, som fordras av den högre gruppen, något som med hänsyn till den raska omsättningen av denna personal skulle innebära ett obehövligt och kostsamt arbete. På grund härav och då de överläkare, som härom yttrat sig, ävenledes avstyrkt sammanslagningen i fråga, har utskottet ansett sig icke kunna biträda det sålunda motionsvis gjorda yrkandet.

Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser sjukvårdspersonalens placering å den nya löneskalan, har utskottet ock ansett sig böra tillstyrka, och har utskottet ej heller funnit skäl till erinran mot den av Kungl. Maj:t ifrågasatta grupperingen av uppsyningsmans- resp. föreståndersskebefattningarna. Härav följer, att utskottet icke kunnat biträda de i fråga om denna personal i övrigt motionsvis framställda yrkandena. Utskottet anser sig härvid böra framhålla, att ett bifall till de i fråga om sjukvårdspersonalens placering i lönegrad väckta motionerna skulle för statsverket medföra en ökad årlig kostnad å — förutom dyrtidstillägg — cirka 170,000 kronor.

Med hänsyn till vad löneregleringskommittén anfört i fråga om antalet skötarepersonal vid de olika hospitalen, har utskottet slutligen ansett sig böra framhålla angelägenheten av, att utredning snarast kommer till stånd, huruvida detta antal må kunna i någon mån reduceras.

I nu gällande avlöningsreglemente för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka äro under ekonomipersonalen uppförda såsom ordinarie följande befattningshavare: Ekonomipersonal.

maskinmästare av 2 grader,
maskinister av 2 grader,
hantverksföreståndare av 2 grader,
trädgårdsmästare,
befallningsmän,
köksföreståndarskor av 3 grader,
tvättföreståndarskor av 2 grader,
bageriföreståndarskor av 2 grader,
arbetsföreståndarskor,
hantverkare,
chaufförer,
eldare av 3 grader,
magasinsföreståndare,
föreståndare i stall, ladugård och svinstall, post- och stadsbud, nattvakter samt manliga biträden i trädgård och jordbruk,
köksföreståndarskornas närmaste biträden,
tvättföreståndarskornas » »
bageriföreståndarskornas » »
sömmerskor och väverskor.

Av förenämnda befattningshavare har Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i lönegraden B 7 maskinmästare av 1:a klass, i lönegraden B 6 maskinmästare av 2:a klass, i lönegraden B 5 maskinister av 1:a klass, hantverksföreståndare av 1:a klass, trädgårdsmästare och befallningsmän, i lönegraden B 4 maskinister av 2:a klass, hantverksföreståndare av 2:a klass, i lönegraden B 3 magasinsföreståndare, i lönegraden B 2 hantverkare, chaufförer, post- och stadsbud samt eldare av 1:a klass, i lönegraden B 1 eldare av 2:a klass och föreståndare i stall, ladugård och svinstall, i lönegraden C 4 köksföreståndarskor av 1:a klass, i lönegraden C 3 köksföreståndarskor av 2:a klass, tvättföreståndarskor av 1:a klass, bageriföreståndarskor (enligt Kungl. Maj:ts förslag äro de nuvarande två graderna sammanförda till en grad) och arbetsföreståndarskor samt i lönegraden C 2 tvättföreståndarskor av 2:a klass.

Såsom ovan nämnts, räknas för närvarande till ordinarie befattningar även nattvakter, manliga biträden i trädgård och jordbruk, köksföreståndarskor av 3:e graden, köks-, tvätt- och bageriföreståndarskornas närmaste biträden samt sömmerskor och väverskor.

Med extra ordinarie anställning kunna numera följa åtskilliga av

de förmåner, som äro förbundna med ordinarie tjänstemän, såsom avlöning under sjukdom, kostnadsfri ledighet motsvarande semester samt förhöjning av avlöningen efter viss tids tjänstgöring, varjämte utredning pågår rörande extra ordinarie tjänstemäns pensionsrätt. Med hänsyn till hela karaktären av de senast nämnda befattningarna vid hospitalen har Kungl. Maj:t ansett riktigast att hänföra dem till icke-ordinarie befattningar.

De inom riksdagen motionsvis väckta förslagen beträffande ekonomipersonalen gå i huvudsak ut på, att flertalet av de till ifrågavarande personal hörande manliga befattningarna måtte uppflyttas en lönegrad högre än vad Kungl. Maj:t föreslagit samt att nattvakt och manligt biträde i trädgård och jordbruk måtte bibehållas å ordinarie stat och placeras i lönegraden B 1.

Vid den prövning utskottet ägnat spörsmålet om ekonomipersonalens placering i lönegrader och vad därmed sammanhänger har utskottet ansett sig böra i allo ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag och har utskottet sålunda funnit de av Kungl. Maj:t för de särskilda befattningshavarna föreslagna löneförmånerna vara väl avvägda. Utskottet kan alltså icke tillstyrka de motionsvis framställda yrkandena rörande ifrågavarande personals placering m. m.

I likhet med Kungl. Maj:t och löneregleringskommittén har utskottet sålunda ock funnit sig icke kunna tillstyrka ett upphävande av den vid 1918 års lagtima riksdag godkända indelningen av hantverksföreståndare i två särskilda grader eller klasser och ett sammanförande av dem alla i en gemensam grupp, även om den indelningsgrund, som kommit i tillämpning, icke kan anses i allo tillfredsställande. Spörsmålen om uppflyttning av vissa hantverksföreståndare från 2:dra till 1:a graden och uppflyttning av en del hantverkare till hantverksföreståndare har emellertid synts utskottet vara ur praktisk synpunkt så pass betydelsefulla, att de i flera hänseenden fordra en mera ingående utredning. Vid denna prövning synes även böra komma i betraktande, huruvida ej en del befattningar tilläventyrs kunde böra överföras från högsta till lägsta klass av hantverksföreståndare.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om avlöning till icke-ordinarie befattningshavare har utskottet ansett sig kunna förorda och hava de av Kungl. Maj:t föreslagna särskilda avlöningsbestämmelserna beträffande befattningshavare vid hospital och asyler ej heller givit utskottet anledning till erinran.

Såsom i propositionen erinrats, bestämdes vid 1919 års lagtima riksdag med avseende å den ordinarie sjukvårdspersonalen vid statens

anstalter för sinnessjuka åldern för erhållande av hel pension till 60 levnads- och 30 tjänstår för manliga befattningshavare samt 55 levnads- och 25 tjänstår för kvinnliga befattningshavare, alltså i bägge hänseendena tidigare än för manliga och kvinnliga befattningshavare i allmänhet i statens tjänst.

Motionsvis har nu hemställts, att pensionsåldern för skötare måtte fastställas till 55 levnads- och 25 tjänstår och för sköterska till 53 levnads- och 25 tjänstår. Att nu besluta en nedsättning av pensionsåldern för nämnda personal anser utskottet i likhet med Kungl. Maj:t icke böra ifrågakomma.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag till stater för hospital och asyler hava utgifterna å ordinarie staten beräknats till 12,315,000 kronor och å övergångsstaten till 141,520 kronor. Uppföras emellertid, såsom utskottet hemställer, jämväl de tre överläkarbefattningarna i Stockholm, Uppsala och Lund å ordinarie stat, torde övergångsstatens slutsumma böra minskas med 19,000 kronor till 122,520 kronor. Att på grund härav och i anledning av utskottets förslag i fråga om sysslomannens vid Växjö hospital placering i högre lönegrad, än Kungl. Maj:t ifrågasatt, öka vederbörande anslag å den ordinarie staten synes utskottet dock icke vara erforderligt.

Vad slutligen beträffar den av herr A. Petrén väckta motionen (I:68), vari hemställts, att medel från hospitals förslagsanslag jämväl måtte få användas för bestridande av utgifter för i anslutning till hospital anordnad familjevård av sinnessjuka, har utskottet med hänsyn till de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, funnit sig böra tillstyrka detsamma.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och herr Magnussons i Tumhult motion (II:259) samt med avslag å herr A. Petréns m. fl., herrar Hedlunds i Östersund och Paulsens, herr Hages m. fl. samt herr Karlssons i Vadstena m. fl. motioner (I:132 och 133 samt II:260, 261 och 262)

a) besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och

med den 1 januari 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid hospital och asyler;

b) besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under femte huvudtiteln införas följande:

Verk och befattningar	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
Femte huvudtiteln.	
Statens hospital och asyler.	
I. Läkarpersonal.	
Överläkare av 1:a klass	B 19[1])
Överläkare av 2:a klass	B 18[1])
Läkare vid Visby hospital	B 16
Hospitalsläkare av 1:a klass	B 18
Hospitalsläkare av 2:a klass	B 16
II. Kontorspersonal.	
Sysslomän av 1:a klass	B 15
Sysslomän av 2:a klass	B 14
Sysslomän av 3:e klass	B 13
Bokhållare	B 8
Kassörskor	C 5
Kameralbiträden manliga	B 4
Kameralbiträden kvinnliga	C 3
Kanslibiträden	C 3
III. Sjukvårdspersonal.	
Uppsyningsmän av 1:a klass	B 7
Uppsyningsmän av 2:a klass	B 5
Överskötare	B 4
Skötare	B 2
Föreståndarskor av 1:a klass	C 6
Föreståndarskor av 2:a klass	C 4
Översköterskor	C 3
Sköterskor	C 2
IV. Ekonomipersonal.	
Maskinmästare av 1:a klass	B 7
Maskinmästare av 2:a klass	B 6
Maskinister av 1:a klass	B 5
Maskinister av 2:a klass	B 4
Hantverksföreståndare av 1:a klass	B 5
Hantverksföreståndare av 2:a klass	B 4
Trädgårdsmästare	B 5
Befallningsmän	B 5
Magasinsföreståndare	B 3
Hantverkare	B 2
Chaufförer	B 2
Post- och stadsbud	B 2
Eldare av 1:a klass	B 2
Eldare av 2:a klass	B 1
Föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 1
Köksföreståndarskor av 1:a klass	C 4
Köksföreståndarskor av 2:a klass	C 3
Tvättföreståndarskor av 1:a klass	C 3
Tvättföreståndarska av 2:a klass	C 2
Bageriföreståndarskor	C 3
Arbetsföreståndarskor	C 3

[1]) Jämte boställsvåning med bränsle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid för överläkare att själv bekosta armatur och lampor.

c) bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid hospital och asyler på följande sätt:

Befattningar	Antal	Befattningar	Antal
Överläkare av 1:a klass	11	Maskinmästare av 1:a klass	9
Överläkare av 2:a klass	4	Maskinmästare av 2:a klass	5
Läkare vid Visby hospital	1	Maskinister av 1:a klass	14
Hospitalsläkare av 1:a kass	21	Maskinister av 2:a klass	17
Hospitalsläkare av 2:a klass	27	Hantverksföreståndare av 1:a klass	27
		Hantverksföreståndare av 2:a klass	85
		Trädgårdsmästare	14
Sysslomän av 1:a klass	2	Befallningsmän	10
Sysslomän av 2:a klass	8	Magasinsföreståndare	8
Sysslomän av 3:e klass	5	Hantverkare	77
Bokhållare	13	Chaufförer	9
Kassörskor	15	Post- och stadsbud	16
Kameralbiträden	8	Eldare av 1:a klass	15
Kanslibiträden	12	Eldare av 2:a klass	69
		Föreståndare i stall, ladugård och svinstall	26
Uppsyningsmän av 1:a klass	18	Köksföreståndarskor av 1:a klass	11
Uppsyningsmän av 2:a klass	16	Köksföreståndarskor av 2:a klass	4
Överskötare	133	Tvättföreståndarskor av 1:a klass	14
Skötare	694	Tvättföreståndarskor av 2:a klass	1
Föreståndarskor av 1:a klass	17	Bageriföreståndarskor	11
Föreståndarskor av 2:a klass	26	Arbetsföreståndarskor	13
Översköterskor	203		
Sköterskor	791		

d) godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid hospital och asyler:

1. Utöver vad i 3 § i avlöningsreglementet är stadgat, skall gälla, att överläkare icke må utom hospital och asyl samt läkaren vid Visby hospital icke utom Visby stad utöva enskild praktik mot betalning, utom vad rör nerv- eller sinnessjukdomar.

2. Vid bestämmande av vikariatsersättning enligt de i 19 § 1 mom. i avlöningsreglementet angivna grunder skall överläkarbefattning av 1:a klass anses lika med befattning i lönegraden B 20 och överläkarbefattning av 2:a klass lika med befattning i lönegraden B 19.

3. Överläkare äger, utan hinder av föreskrifterna i 22 § a) och b) i avlöningsreglementet, åtnjuta fri boställsvåning med bränsle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid att själv bekosta armatur och lampor.

Jämte de närmare föreskrifter, som äro eller varda meddelade rörande boställslägenhetens begagnande, skall

dock även beträffande överläkare gälla vad i nämnda 22 § c) och d) finnes för innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo föreskrivet angående avträdande av bostad samt i fråga om upplåtande av nödigt utrymme i bostaden för vikarie eller efterträdare.

Därest överläkare på grund av sjukdom av sådan art, att han finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, åtnjutit tjänstledighet under längre tid än ett år i följd, skall han vara skyldig att, efter medicinalstyrelsens omprövning, avstå från den honom tillkommande bostad och övriga naturaförmåner mot en kontant ersättning till det belopp, som Kungl. Maj:t finner skäligt.

4. Då åt befattningshavare bland hospitalspersonalen, mot ersättning i behörig ordning, anvisas tjänstebostad, skola de i 22 § i avlöningsreglementet givna eller avsedda föreskrifter lända till efterrättelse vare sig bostaden är försedd med möbler och sängkläder eller ej.

5. De i 23 § i avlöningsreglementet innefattade bestämmelser i fråga om bränsle skola jämväl, beträffande andra befattningshavare vid hospital och asyler än överläkare, äga motsvarande tillämpning i fråga om lyse, då för tjänstebostad erforderligt lyse tillhandahålles befattningshavare.

6. Ogift befattningshavare är pliktig att från anstalten mottaga kost in natura; dock äger direktionen, när skäl därtill föreligga, medgiva honom att själv sörja för sitt kosthåll.

Gift befattningshavare handhave själv sitt kosthåll; vare dock skyldig att mottaga kost in natura från anstalten i fall, då sådant enligt direktionens beprövande finnes av omständigheterna påkallat.

För mottagen kost har befattningshavaren att utgiva gottgörelse medelst avdrag å den kontanta avlöningen i enlighet med de närmare bestämmelser, som fastställas av Kungl. Maj:t.

7. Verkställes vid anstalten tvätt för befattningshavares enskilda räkning, skall befattningshavaren där-

för utgiva ersättning i enlighet med grunder, som medicinalstyrelsen äger bestämma.

8. Befattningshavare, tillhörande någon av 1—7 lönegraderna under avdelning B eller 1—6 lönegraderna under avdelning C enligt avlöningsreglementets 9 §, må även i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten erhålla erforderlig läkarvård jämte läkemedel på vederbörande hospitals bekostnad, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall betalas av hospitals medel under tid då befattningshavare åtnjuter oavkortad lön; och må även andra inom hospital eller asyl boende befattningshavare i händelse av sjukdom därstädes kostnadsfritt åtnjuta den vård, varav de äro i behov och som lämpligen kan dem vid anstalten beredas; allt emellertid enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser.

9. Har åt annan befattningshavare bland sjukvårdspersonalen än överskötare eller översköterska ombetrotts att särskilt ansvara för handhavandet av sjukvård, förråd m. m. inom viss avdelning vid tillfälligt förfall för överskötare eller översköterska eller vid tider, då överskötare eller översköterska med stöd av fastställd arbetstidsordning är fri från tjänstgöring å avdelningen, må för sådant extra arbete ersättning utgå enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t.

10. För tjänstgöring å s. k. fast avdelning utgår till befattningshavare bland sjukvårdspersonalen särskilt arvode, beräknat efter 180 kronor för år.

e) medgiva, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i punkterna 9 och 10 i nyssberörda särskilda bestämmelser, må bestridas av anslag till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m.;

f) besluta, att för överläkare av 1:a klass skall gälla samma särskilda pensionsunderlag som för tjänstemän, tillhörande lönegraden B 20 i förenämnda avlöningsreglemente, eller 6,996 kronor, samt för överläkare av 2:a klass samma särskilda pensionsunderlag som för tjänstemän, tillhörande lönegraden B 19, eller 6,684 kronor, och att i följd därav pensionsavgiften

skall, för år räknat, utgå för överläkare av 1:a klass med 420 kronor och för överläkare av 2:a klass med 399 kronor;

g) godkänna följande stater för hospital och asyler:

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, *förslagsanslag*	kronor	7,000,000: —
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	225,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	1,090,000: —

B. Omkostnadsstat.

Ovriga kostnader för hospitals underhåll, *förslagsanslag*	»	4,000,000: —
Summa *förslagsanslag*	kronor	12,315,000: —

Övergångsstat.

	Nuvarande avlöning		Medelavlöning.	Summa.	Anmärkningar.
	lägst.	högst.			
1 köksföreståndersk a av 3:e graden	1,140	1,650	1,380	1,380	Därtill komma natura- och andra förmåner i enlighet med avlöningsreglementet för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka den 28 juni 1918.
1 köksföreståndersk a av 3:e graden	1,140	1,650	1,380	1,380	
1 nattvakt	1,020	1,650	1,260	1,260	
17 nattvakter	1,020	1,650	1,260	21,420	
1 manligt biträde i trädgård och jordbruk	1,020	1,650	1,260	1,260	
23 manliga biträden i trädgård och jordbruk	1,020	1,650	1,260	28,980	
1 köksföreståndersk ans närmaste biträde	960	1,380	1,140	1,140	
12 köksföreståndersk ornas närmaste biträden	960	1,380	1,140	13,680	
1 tvättföreståndersk ans närmaste biträde	900	1,260	1,020	1,020	
12 tvättföreståndersk ornas närmaste biträden	900	1,260	1,020	12,240	
1 bageriföreståndersk ans närmaste biträde	900	1,260	1,020	1,020	
9 bageriföreståndersk ornas närmaste biträden	900	1,260	1,020	9,180	
1 sömmerska resp. väverska	900	1,260	1,020	1,020	
27 sömmerskor och väverskor	900	1,260	1,020	27,540	
Summa förslagsanslag	—	—	—	122,520	

h) besluta, att där vid hospital och asyler anställd befattningshavare, å vilken ovanberörda avlöningsreglemente kommer att äga tillämpning, enligt hittills

gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av januari månad år 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1922 innehar, i förskott uppburit för januari månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för befattningshavare, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall ökas med värdet, enligt medicinalstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad;

i) medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i ordinarie staten för hospital och asyler upptagna anslagsposten till avlöningar åt ordinarie befattningshavare;

j) förklara, att övriga av riksdagen i skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement och centrala ämbetsverk må i tillämpliga delar gälla även beträffande befattningshavare vid hospital och asyler; samt

k) med uteslutande ur riksstaten av det ordinarie förslagsanslaget till hospitals underhåll, i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaga ej mindre under rubriken »hospital och asyler» ett förslagsanslag av 6,157,500 kronor än även under rubriken »hospital och asyler: övergångsstat» ett förslagsanslag av 61,260 kronor;

l) med bifall till herr *A. Petréns* motion (I: 68) besluta, att medel från förslagsanslaget till hospital och asyler jämväl må användas för bestridande av utgifter för i anslutning till hospital anordnad familjevård av sinnessjuka.

Stockholm den 12 maj 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, N. A. Nilsson, J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm, C. P. V. Nilsson, O. U. B. Olsson, J. L. Widell, C. G. Ekman, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist* och *J. Jeansson;*

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, P. B. Nilsson* i Landeryd, *C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, J. Olofsson* i Digernäs, *J. D. Norman, S. E. Ljungkvist, G. A. Johansson* i Hallagården och *B. F:son Holmgren.*

Reservation:

av herrar *S. H. Kvarnzelius, N. A. Nilsson, H. F. Lamm, O. U. B. Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, J. Olofsson* i Digernäs och *B. F:son Holmgren*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt herr Petréns m. fl. motion I: 132, herrar Hedlunds i Östersund och Paulsens motion II: 260 och herr Magnussons i Tumhult motion II: 259 samt med avslag å herr Petréns m. fl. motion I: 133, herr Hages m. fl. motion II: 261 och herr Karlssons i Vadstena m. fl. motion II: 262.

a) — — — — — — — — — — — — — —

b) besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under femte huvudtiteln införas följande:

Verk och befattningar	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
Femte huvudtiteln.	
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	
Statens hospital och asyler.	
I. Läkarpersonal.	
Överläkare av 1:a klass	B 20 [1])
Överläkare av 2:a klass	B 19 [1])

— —

[1]) Jämte boställsvåning med bränsle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid för överläkare att själv bekosta armatur och lampor.

c) — — — — — — — — — — — — — —

d) godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid hospital och asyler:

1. — — — — — — — — — — — — — —
2. = mom. 3 i utskottets hemställan.
3. = » 4 » » »
4. = » 5 » » »
5. = » 6 » » »
6. = » 7 » » »
7. = » 8 » » »
8. = » 9 » » »
9. = » 10 » » »

e) medgiva, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i punkterna 8 och 9 i nyssberörda särskilda bestämmelser, må bestridas av anslag till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m.;

f) *dels* besluta, att för överläkare av såväl 1:a som 2:a klass skall gälla samma särskilda pensionsunderlag som för tjänstemän, tillhörande lönegraden B 20 i förenämnda avlöningsreglemente, eller 6,996 kronor, och att i följd därav pensionsavgiften skall, för år räknat, utgå med 420 kronor.

g) — — — — — — — — — — — — — —
h) — — — — — — — — — — — — — —
i) — — — — — — — — — — — — — —
j) — — — — — — — — — — — — — —
k) — — — — — — — — — — — — — —
l) — — — — — — — — — — — — — —